

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/72/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114207722
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114207722.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Antónie Kandravej a sudcov JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: BECK FINANC, s.r.o., IČO: 35 830 522, so sídlom v Bratislave, Pečnianska 5-7, zast. ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORECKÝ & BOHUNICKÝ s.r.o., IČO: 35 967 421 so sídlom Bratislava, Lermontovova 18 proti žalovanému: X. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX. v konaní o zaplatenie 342,22 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 15C/132/2014-26 zo dňa 27.10.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „prvého stupňa“) žalobný návrh zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Vec právne posúdil podľa ust. § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1, 2, 3 písm. a) až j), 4, § 100, § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že nájomná zmluva s následnou kúpou prenajatej veci uzatvorená dňa 26.11.2007 medzi účastníkmi konania pod č. 27012065 je svojou povahou zmluvou spotrebiteľskou s poukázaním na postavenie účastníkov konania, keď žalobca je dodávateľom, právnická osoba podnikajúca v predmete činnosti, ktorý sa týka aj nájomnej zmluvy a žalovaný je v pozícii spotrebiteľa. Zmluva neobsahuje zákonné náležitosti uvedené v ust. § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, keď neobsahuje ročnú úrokovú sadzbu, čo robí takýto úver bezúročným a bez poplatkov, neobsahuje výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c/, neobsahuje sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Ďalej dospel k názoru, že žalobcom požadovaná zmluvná pokuta nemá charakter individuálne vyjednanej zmluvnej pokuty ako zabezpečovacieho prostriedku v záväzkových vzťahoch, ale je súčasťou formulárovej zmluvy, ktorou nedošlo k individuálne vyjednaným podmienkam, táto je súčasťou predtlačenej zmluvy a dodávateľ ju spotrebiteľovi „vnútil“.

Za podstatné ale považoval to, že nárok žalobcu je v trojročnej premlčacej dobe premlčaný, pretože povinnosťou žalovaného bolo uhradiť zostávajúcu cenu nájomného v 12-tich mesačných splátkach vo výške 33,26 Eur so splatnosťou poslednej splátky 27.11.2008. Posledná splátka sa premlčala uplynutím trojročnej lehoty dňa 28.11.2011, pričom všetky predchádzajúce splátky sa premlčali ešte skôr. Nakoľko žalobca podal žalobu na súd až 17.03.2014, urobil tak po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, čím nie je možné nárok mu priznať. Na premlčanie nároku žalobcu prihliadal súd prvého stupňa z úradnej

povinnosti v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. S poukázaním na uvedenú argumentáciu súd prvého stupňa návrh žalobcu zamietol pre premlčanie jeho nároku.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 142 ods. 1 a náhradu trov konania účastníkom nepriznal, pretože žalobca, ktorý si náhradu trov konania uplatnil, bol neúspešný a žalovanému trovy konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Nesúhlasil so zamietnutím žaloby z dôvodu premlčania nároku. Poukázal na ustanovenie čl. VII bod 30 v spojení s § 5a ods.1 písm. b/ a ods. 2 až 4 zákona č. 102/2014Z.z., z ktorého vyplýva, že ustanovenie § 5b právneho predpisu sa nevzťahuje na danú vec, pretože zákon neobsahuje žiadne ustanovenie o spätnej účinnosti § 5b, ktorý nadobudol účinnosť 01.05.2014. Právo, ktoré je predmetom tohto konania, bolo uplatnené pred dnom 01.05.2014 a rovnako aj konanie pod sp. zn 15c 132/2014 bolo začaté aj pred činnosťou predmetného ustanovenia. Predmetné konanie je teda konaním, na ktoré sa nemôže vzťahovať ust. § 5b. Poukázal na rozhodnutia ÚS SR, NS SR nepripúšťajúce retroaktivitu a ustanovenie § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého súd nemôže prihliadať na námietku premlčania z úradnej povinnosti.

Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Prešove najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecne správne právne závery prvostupňového súdu a len na ich doplnenie a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu uvádza nasledovné:

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k názoru, že námietka žalobcu - zákaz spätnej retroaktivity, vo vzťahu k okolnostiam prejednávanej veci nie je dôvodná.

Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa bol doplnený ustanovením § 5b novelou zákona č. 102/2014 Z. z. Vyplýva z neho, že orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu prihliada na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúcich voči spotrebiteľovi, vrátane premlčania práva alebo na inú zákonnú prekážku alebo iný zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Zákonodarca upravil premlčanie v spotrebiteľských zmluvách úmyselne v zákone č. 250/2007 Z.z. prijatom citovanou novelou z dôvodu zvýšenej ochrany spotrebiteľa a jeho okamžitou aplikáciou. Keďže žalobcom uplatnený nárok je nárokom zo spotrebiteľskej zmluvy, je súd v zmysle ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa povinný prihliadnuť na premlčanie ex offa bez toho, aby sa žalovaný premlčania dovoľával v zmysle Občianskeho zákonníka, keďže ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa je špeciálnym ustanovením k ustanoveniu § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka a je ho nutné aplikovať prednostne v prípade nároku uplatneného zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorým je aj nárok uplatnený v tomto konaní. Ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa bolo zavedené Zákonom č.102/2014 Z.z. s účinnosťou od 1.5.2014. Vo vzťahu k nemu neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia. Uvedené ustanovenie je ustanovenie procesným, keď orgánu rozhodujúcemu o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy ukladá povinnosť prihliadať na premlčanie aj bez námietky premlčania vznesenej spotrebiteľom. Vzhľadom na procesný charakter tohto ustanovenia a absentujúce prechodné ustanovenie je konajúci súd povinný aplikovať toto ustanovenie a prihliadať na premlčanie ex offa.

Podľa článku XIV. Zákona č. 102/2014 Z. z., predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 1. mája 2014. V § 29b Zákona č. 102/2014 boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.05.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona.

Uvedené ustanovenie je ustanovením procesným (porovnaj napr. aj rozsudok Krajského súdu v Trnave z 30.09.2014 sp. zn. 26Co/30/2013, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 19.08.2014 sp. zn.

9Co/295/2013, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 22.10.2014 sp. zn. 11Co/377/2013, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26.01.2015 sp. zn. 11Co/427/2014, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 11.12.2014 sp. zn. 4Co/134/2013), keď orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (tým aj súdu) ukladá povinnosť prihliadať na premlčanie aj bez námietky premlčania vznesenej spotrebiteľom. Vzhľadom na procesný charakter tohto ustanovenia a absentujúce prechodné ustanovenia konajúci súd je povinný aplikovať toto ustanovenie a prihliadať na premlčanie ex offo (aj bez námietky).

Právna teória i prax činí rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že lex posterior ruší (neuznáva) právne účinky v dobe účinnosti legis prioris, prípadne vyvoláva alebo spojuje práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti legis prioris nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravé retroaktivity „nový zákon síce nezakladá právne následky pre minulosť, avšak buď povyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchú výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené ... nepravé spätné pôsobenie zákona znamená len, že nový zákon zachytuje (právne kvalifikuje) minulé skutočnosti alebo že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy, riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita). Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktné obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravé retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti. (rozsudok Krajského súdu v Žiline 7Co/771/2014 z 17.12.2014)

Ak teda platí, že právna norma § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter, a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie práva ex officio vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich hypotéze tejto právnej normy. (Doc. JUDr. Marek Števec, PhD.: Zákon a sudcovia, K výkladu ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa.)

Vzhľadom na uvedené, pokiaľ prvostupňový súd rozhodoval o nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z. z. bol oprávnený a zároveň povinný prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy. Na základe princípu nepravé retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) nebol preto povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. prihliadať na premlčanie dlhu iba na námietku dlžníka.

Prvostupňový súd preto správne postupoval, keď z úradnej povinnosti skúmal premlčanie nároku žalobcu. Žalovaný sa zaviazal uhradiť cenu nájomného formou 12 mesačných splátok, pričom splatnosť prvej mimoriadnej splátky bola dňa 27.11.2007, splatnosť poslednej mesačnej splátky bola dňa 27.11.2008 a žalobcovi teda nasledujúcim dňom 28.11.2008 začala plynúť lehota na uplatnenie nároku na súde, ktorá mu uplynula dňa 28.11.2013. Žaloba bola podaná dňa 17.03.2014, teda po márnom uplynutí všeobecnej trojročnej lehoty.

Majúc na zreteli uvedené odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby vrátane správneho výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Dôvodom rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný a žalovanému žiadne preukázateľné trovy v odvolacom konaní nevznikli.

Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.